

# Konsultavtal inom informationsteknologin

Det finns en mängd olika typer av konsultuppdrag inom informationsteknologiområdet (IT-området). Uppdragen handlar i stor utsträckning om att utveckla eller förändra funktioner i beställarens verksamhet. Kundanpassade systemlösningar representerar i regel stora ekonomiska värden.

De tjänster som tillhandahålles inom IT-området ställer speciella krav på utformning av avtal som skall reglera förhållandet mellan konsult och beställare. Som advokat och affärsjurist, och verksam med utformning av avtal inom detta område, vill jag peka på några förhållanden som bör uppmärksammas.

Ett konsultuppdrag fordrar naturligtvis att konsulten och beställaren samarbetar – inte minst i IT-branschen. Konsulten kan vara beroende av att beställaren deltar i projektledningen eller tillhandahåller olika typer av underlag som är nödvändiga för uppdragets genomförande. Det är därför viktigt i dessa avseenden att avtalet tydligt reglerar ansvarsfördelningen mellan parterna.

Ett konsultavtal bör också klart ange avgränsningen av uppdragets innehåll och omfattning. Detta sker lämpligen i en särskilt upprättad uppdragsbeskrivning samt en kravspecifikation som infogas som en del av själva avtalet. Uppdragsbeskrivningen och kravspecifikationen kan därvid utgöra grunden för bedömningen av vilka berättigade krav som kan ställas på konsulten samt i vilket avseende fel föreligger i den utförda tjänsten.

Av allmänna regler följer att en datakonsult förväntas inneha en sådan yrkesskicklighet som normalt kan krävas av honom inom den aktuella branschen. Konsulten skall också utföra sitt

uppdrag med omsorg. Vad som innefattas i dessa krav får avgöras från fall till fall. Om konsulten emellertid brister i skicklighet och omsorg kan han bli skadeståndsskyldig. För sådan skadeståndsskyldighet krävs vanligen att konsulten har varit vårdslös. Det är beställaren som skall visa att vårdslöshet ligger konsulten till last. Emellertid är det vanligt inom IT-området, särskilt i förhållanden som avser systemutveckling, att beställaren kräver att konsultens arbete skall motsvara de krav som anges i en kravspecifikation. Konsulten bör därvid vara medveten om att i den mån han uttryckligen lämnar garantier om visst resultat eller viss standard, så bortfaller oaktsamhetskravet och istället råder ett strikt skadeståndsansvar för konsulten.

En annan utomordentligt viktig del i ett datakonsultavtal är regleringen av vem som skall äga upphovsrätten till den slutliga programvara som konsulten framställer åt beställaren. Huvudregeln, vid uppdragsförhållande, är att upphovsrätten tillhör datakonsulten om inte annat har avtalats. Det är vanligt att konsulten använder en av honom utvecklad och standardiserad programvara som plattform vid arbetet med systemutvecklingar (t ex vid produktion av webblösningar). Plattformen med dess källkod utgör konsultens verktyg och egendom. Om han överlåter upphovsrätten till slutproduktionen där "plattformen" ingår som ett element torde han vara förhindrad att använda sig av sitt verktyg vid nästa uppdrag. Detta skulle kunna sätta stopp för datakonsultens fortsatta verksamhet.

En rimlig avtalslösning är därför att äganderätten till samtliga de immateriella rättigheterna avseende den slutliga programvaran kvarstår hos konsulten och att beställaren istället tillerkännes en i tiden obegränsad rätt att nyttja programvaran i sin verksamhet och för de ändamål som anges i uppdragsbeskrivningen. Måhända kan även de immateriella rättigheterna till den grafiska utformningen av produktionen inom ramen för uppdraget överlåtas på beställaren.